

Note : 1) All questions are compulsory.
2) All questions are of 10 Marks each.

Attempt any two of the following.

(20)

- A) Describe the importance of Archaeological sources for the study of Ancient Indian history.
- B) Discuss the Buddhist and Jain literature as an important source of Ancient Indian history.
- C) Explain how the writings of Greek and Arab travelers help on the study of ancient Indian history.

Q 2. Attempt any two of the following.

(20)

- A) Describe the social conditions of Indus valley civilization.
- B) Explain the religious beliefs of the Indus valley civilization.
- C) Explain the architectural style of Great Bath and Great Granaries and Lothal Dockyard.

Q 3. Attempt any two of the following.

(20)

- A) Trace the evolution of Janapadas in the early Vedic period.
- B) Give an account of various occupations and industries of the Aryans.
- C) Describe the religious beliefs and practices during the Vedic age.

Q 4. Attempt any two of the following.

(20)

- A) Explain the nature of republics and monarchies in the 6th century BCE.
- B) Analyse the reasons for the victory of Alexander in India.
- C) Discuss the events leading to the Battle of Jhelum and bring out its consequences.

Q 5. Attempt any two of the following.

(20)

- A) Buddhist literature
- B) Economic life of Indus valley civilization
- C) Position of Vedic women
- D) Nanda dynasty

*****

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

- प्र.१. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- ✓(अ) प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या अभ्यासासाठी पुरातत्वीय साधनाचे महत्व स्पष्ट करा.
✓(ब) प्राचीन भारताच्या इतिहासाचे महत्वाचे साधन म्हणून बौद्ध व जैन वाङ्मयाचे चर्चा करा.
✓(क) प्राचीन भारताच्या इतिहासाचे अभ्यासासाठी ग्रीक व अरब प्रवाशाचे लेखनाचे साहय कसे होते ते स्पष्ट करा..
- प्र.२. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- (अ) सिंधु संस्कृतीतील सामाजिक परिस्थितीचे वर्णन करा.
(ब) सिंधु संस्कृतीतील धार्मिक परिस्थितीचे वर्णन करा.
✓(क) महास्नानगृह, धान्यकोठार, आणि लोथलची गोदी यांची स्थापत्य शैलीचे स्पष्ट करा.
- प्र.३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- (अ) वैदिक काळातील जनपदाच्या उत्क्रांतीचा आढावा घ्या.
(ब) आर्यांच्या विविध व्यवसायाचे व उदयोगधंद्याचे विवेचन करा.
(क) वैदिक धर्मातील धार्मिक श्रद्धा व चालीरितीचे वर्णन करा.
- प्र.४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- (अ) इ.स.पूर्व ६ व्या शतकातील गणतंत्र आणि राजेशाहीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
(ब) अलेक्झांडरच्या भारतातील विजयाची कारणे विशद करा.
(क) झेलमच्या युध्दाला कारणीभूत घटनाची चर्चा करून युध्दाचे परिणाम लिहा.
- प्र.५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. (२०)
- (अ) बौद्ध वाङ्मय
(ब) सिंधु संस्कृती आर्थिक जीवन
(क) वैदिक काळातील स्त्रियांची स्थिती
(ड) नंद राजघराणे

*****